Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEJ ADVOKÁTKY
ELEANOR SHARPSTON
prednesené 13. septembra 2016 [1]

Vec C-141/15

Doux SA,
Maître Sophie Gautier, konajúca ako nútená správkyňa spoločnosti Doux SA,
SCP Valliot-Le Guenevé-Abittbol, v zastúpení: Maître Valliot, konajúci ako nútený správca spoločnosti Doux SA,
proti
Établissement national des produits de l'agriculture et de la mer (FranceAgriMer)

[návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Tribunal administratif de Rennes (Správny súd v Rennes, Francúzsko)]

„Požiadavky na poskytovanie vývozných náhrad — Výklad článku 28 ods. 1 nariadenia (ES) č. 612/2009 — Primeraná a prijateľná obchodná kvalita — Význam slovného spojenia predajné na území Únie ‚za normálnych podmienok' — Predpísané limity obsahu vody v mrazenom hydinovom mäse — Otázka, či predpísané limity nevyhovujú súčasným potrebám — Práva vývozcu v súvislosti s kontrolami obsahu vody a žiadosťami o kontrolné analýzy kontrol"

1. Metóda chladenia použitá na výrobu mrazeného hydinového mäsa má za následok absorpciu vody konečným výrobkom. Právne predpisy Únie stanovujú limitné hodnoty celkového obsahu vody (t. j. prirodzený fyziologický obsah vody plus dodatočná absorbovaná voda), ktorý sa považuje za prípustný. Tribunal administratif de Rennes (Správny súd v Rennes) v tomto návrhu na začatie prejudiciálneho konania žiada o usmernenie týkajúce sa výkladu týchto pravidiel v spojení s opatreniami Únie upravujúcimi vyplácanie vývozných náhrad.

2. Spoločná poľnohospodárska politika poskytuje Európskej únii množstvo nástrojov na podporu ceny získanej za tovary vyrábané hospodárskymi subjektmi na jej území a vyvážané do tretích krajín. Pre tieto návrhy majú osobitný význam vývozné náhrady vyplácané výrobcom hydinového mäsa s cieľom umožniť im vyviezť so ziskom hydinu Únie (vrátane mrazených kurčiat) na svetový trh, na ktorom sú ceny nižšie ako na vnútornom trhu Únie. Vnútroštátny súd hľadá odpoveď na otázku, či majú byť pravidlá nariadenia (ES) č. 543/2008 [2] týkajúceho sa obchodných noriem pre hydinové mäso a najmä ustanovenia upravujúce predpísané limity obsahu vody dodržané na to, aby boli splnené podmienky na získanie vývozných náhrad stanovené v nariadení (ES) č. 612/2009 upravujúcom systém vývozných náhrad pre také výrobky. [3] Ďalej sa pýta, či sú platné metódy testovania používané na určenie toho, či jatočné telá mrazených kurčiat obsahujú vodu nad rámec týchto limitných hodnôt. Nakoniec sa pýta, či nariadenie č. 543/2008 obsahuje ustanovenia, ktoré sú dostatočne presné na to, aby mohli príslušné

1 — Jazyk prednesu: angličtina.

2 — Nariadenie Komisie zo 16. júna 2008, ktorým sa zavádzajú podrobné pravidlá uplatňovania nariadenia Rady (ES) č. 1234/2007 o obchodných normách pre hydinové mäso (Ú. v. EÚ L 157, 2008, s. 46). Týmto nariadením bolo zrušené nariadenie Komisie (EHS) č. 1538/91 z 5. júna 1991, ktorým sa zavádzajú podrobné pravidlá uplatňovania nariadenia (EHS) č. 1906/90 o určitých obchodných normách pre hydinové mäso (Ú. v. ES L 143, 1991, s. 11; Mim. vyd. 03/011, s. 272). Pozri ďalej poznámku pod čiarou 5.

3 — Nariadenie Komisie zo 7. júla 2009, ktorým sa ustanovujú spoločné podrobné pravidlá uplatňovania vývozných náhrad za poľnohospodárske výrobky (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L 186, 2009, s. 1).

vnútroštátne orgány uskutočňovať kontroly obsahu vody v mrazenom hydinovom mäse, a či sú postupy, na základe ktorých môžu hospodárske subjekty žiadať o kontrolné analýzy výsledkov kontrol na bitúnkoch, v súlade so základným právom na dobrú správu vecí verejných zaručeným článkom 41 Charty základných práv Európskej únie. [4]

Právny rámec

Nariadenie č. 1234/2007

3. Nariadenie (ES) č. 1234/2007 [5] stanovilo okrem iného spoločnú organizáciu trhu s hydinovým mäsom. Príloha XIV časť B bod 2 stanovovala, že hydinové mäso určené na vývoz z Európskej únie nepodlieha obchodným normám upraveným v uvedenom nariadení. [6]

4. Článok 121 písm. e) oprávňoval Európsku komisiu na stanovenie podrobných pravidiel okrem iného v oblasti obchodných noriem týkajúcich sa hydinového mäsa. Medzi tieto opatrenia patrili „pravidlá, ktoré sa majú uplatňovať na percentuálny podiel vody absorbovanej počas prípravy čerstvých, mrazených alebo hlbokozmrazených jatočných tiel a ich častí, ako aj označenia, ktoré sa v tejto súvislosti majú urobiť“ [článok 121 písm. e) bod vii)].

Nariadenie č. 543/2008

5. Podľa článku 7 ods. 1 môže byť hydinové mäso zaradené do triedy A alebo B. Aby mohli byť jatočné telá hydiny zaradené do jednej z týchto kategórií podľa uvedeného ustanovenia, musia spĺňať stanovené minimálne požiadavky, t. j. musia byť: a) neporušené, b) čisté bez viditeľných cudzích častíc, nečistôt alebo krvi, c) bez cudzieho zápachu, d) bez viditeľných krvavých škvŕn, pričom malé a nenápadné krvavé škvrny sú prípustné, e) bez zlomených kostí prečnievajúcich cez kožu a f) bez výskytu pomliaždenín. Aby mohlo byť hydinové mäso zaradené do triedy A, musí spĺňať určité dodatočné kritériá (stanovené v článku 7 ods. 2). [7]

4 — Ú. v. EÚ C 83, 2010, s. 389 (ďalej len „Charta“).

5 — Nariadenie Rady z 22. októbra 2007 o vytvorení spoločnej organizácie poľnohospodárskych trhov a o osobitných ustanoveniach pre určité poľnohospodárske výrobky (nariadenie o jednotnej spoločnej organizácii trhov) (Ú. v. EÚ L 299, 2007, s. 1). Týmto nariadením bolo zrušené nariadenie Rady (EHS) č. 1906/90 z 26. júna 1990, o niektorých normách pre uvádzanie hydiny na trh (Ú. v. ES L 173, 1990, s. 1; Mim. vyd. 03/010, s. 92). Nariadenie č. 1234/2007 síce predstavovalo právnu úpravu Únie platnú v čase udalostí, z ktorých vychádza spor vo veci samej, medzičasom však už bolo zrušené nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami (Ú. v. EÚ L 347, 2013, s. 671).

6 — Pozri ďalej článok 116 nariadenia č. 1234/2007. Príloha XIV časť B bod 2 bola predtým zahrnutá v článku 1 ods. 3 prvej zarážke nariadenia č. 1906/90.

7 — Medzi triedami A a B sa rozlišuje na základe kontrol vzoriek a počtu nedostatkov vykázaných v danej dávke vzoriek. Tabuľka stanovujúca prípustný počet nevyhovujúcich kusov v dávke je uvedená v článku 8 ods. 2 U kurčiat triedy B je prípustný počet nevyhovujúcich kusov dvojnásobný v porovnaní s kurčatami triedy A (článok 8 ods. 4). Pokiaľ ide o hydinu vyrábanú v Európskej únii, príslušné vnútroštátne orgány musia zakázať predaj dávok, ktoré vykazujú vyšší počet nedostatkov, než je povolený pre kurčatá triedy B (článok 8 ods. 5).

6. Článok 15 ods. 1 nariadenia č. 543/2008 stanovuje: „Bez toho, aby bol dotknutý článok 16 ods. 5…, sa môžu mrazené a hlboko zmrazené kurčatá predávať prostredníctvom podnikania alebo obchodu v rámci [Európskej únie] iba vtedy, keď obsah vody nepresahuje technicky nevyhnutné hodnoty určené analytickou metódou opísanou v prílohe VI (odkvapkávací test) alebo v prílohe VII (chemický test).“ [8] Príslušné orgány členských štátov musia zabezpečiť, aby bitúnky prijali všetky opatrenia potrebné na plnenie tohto ustanovenia. [9]

7. Postup kontroly absorpcie vody vo výrobnom podniku („Testy v bitúnkoch“) je stanovený v prílohe IX. Limitné hodnoty obsahu vonkajšej vody stanovené v bode 10 uvedenej prílohy sú takéto: i) chladenie vzduchom 0 %, ii) chladenie sprejovaním 2 % a iii) chladenie vo vode 4,5 %.

8. Článok 16 stanovuje:

„1. V bitúnkoch sa najmenej raz za každých osem hodín pracovného času vykonávajú pravidelné kontroly absorbovanej vody v súlade s prílohou IX alebo v súlade s prílohou VI.

Keď sa pri týchto kontrolách zistí, že množstvo absorbovanej vody je väčšie než celkový obsah vody povolený na základe podmienok tohto nariadenia, pričom sa zohľadní voda absorbovaná v jatočnej hydine v priebehu tých etáp spracovania, ktoré nepodliehajú kontrole, a v každom prípade vtedy, keď je množstvo absorbovanej vody väčšie než hodnoty uvedené v prílohe IX bode 10 alebo v prílohe VI bode 7, bitúnky ihneď vykonajú potrebné technické opatrenia v systéme prípravy.

2. Vo všetkých prípadoch uvedených v odseku 1 druhom pododseku a v každom prípade najmenej raz za každé dva mesiace sa vykonávajú kontroly obsahu vody v mrazených a hlboko zmrazených kurčatách uvedeného v článku 15 ods. 1 formou odberu vzoriek z každého bitúnku v súlade s prílohou VI alebo prílohou VII, ktoré vyberie príslušný orgán členského štátu. Tieto kontroly sa nevykonajú na tej jatočnej hydine, pre ktorú sa príslušnému orgánu poskytne vierohodný dôkaz, že je určená výhradne na vývoz.

…

5. Ak výsledok kontrol uvedených v odseku 2 prevyšuje povolené limity, príslušná dávka sa považuje za dávku, ktorá nie je v súlade s týmto nariadením. V tom prípade však môže príslušný bitúnok požiadať o vykonanie kontrolnej analýzy v referenčnom laboratóriu členského štátu pomocou metódy, ktorú vyberie príslušný orgán tohto členského štátu. Náklady na túto kontrolnú analýzu znáša držiteľ tejto dávky.

6. Keď sa v prípade potreby aj po vykonaní tejto kontrolnej analýzy príslušná dávka považuje za dávku, ktorá nie je v súlade s týmto nariadením, príslušný orgán prijme všetky vhodné opatrenia, na základe ktorých sa predaj tejto dávky v rámci [Európskej únie] povolí iba pod podmienkou, že bitúnok pod dohľadom príslušného orgánu označí jednotlivé aj hromadné balenia príslušných jatočných tiel hydiny páskou alebo štítkom, na ktorom uvedie veľkým tlačeným písmom červenej farby aspoň jeden z textov uvedených v prílohe X.

8 — Limitné hodnoty obsahu vody („predpísané limity“) sú stanovené v prílohách VI [„Stanovenie strát vody pri rozmrazení (Odkvapkávací test)“] a VII [„Stanovenie celkového obsahu vody v kurčatách (Chemický test)“]. „Odkvapkávací test“ je metóda používaná na stanovenie množstva vody uvoľnenej z mrazených alebo hlboko zmrazených kurčiat (v týchto návrhoch treba výraz „mrazené kurčatá“ chápať v tom zmysle, že sa vzťahuje aj na hlboko zmrazené kurčatá) v priebehu rozmrazovania. Ak sú prekročené nasledujúce limity, usudzuje sa, že počas spracovania došlo k absorbovaniu nadmerného množstva vody: i) chladenie vzduchom 1,5 %, ii) chladenie sprejovaním 3,3 % a iii) chladenie vo vode 5,1 % (príloha VI bod 7). „Chemický test“ sa používa na stanovenie celkového obsahu vody v mrazených kurčatách. Súčasťou tejto metódy je stanovenie obsahu vody a bielkovín vo vzorkách odobratých z homogenizovaných jatočných tiel hydiny. Výsledky sa vypočítajú v súlade s pravidlami upravenými v prílohe VII bode 6, kde sú na tento účel stanovené určité vzorce. Bod 6.5 stanovuje, že ak priemerná hodnota obsahu vody v siedmich jatočných telách (vypočítaná podľa bodu 6.2) nepresiahne hodnotu uvedenú v bode 6.4 (ktorý stanovuje vzorce na určenie technicky nevyhnutného obsahu vody vyplývajúceho z procesu chladenia vzduchom, chladenia sprejovaním a chladenia vo vode), hydina, ktorá bola podrobená kontrole, sa považuje za vyhovujúcu.

9 — Článok 15 ods. 2.

Dávka uvedená v prvom pododseku zostane pod dohľadom príslušného orgánu dovtedy, kým sa s ňou nenaloží v súlade s ustanoveniami tohto odseku alebo pokiaľ sa s ňou nenaloží inak. Ak sa príslušnému orgánu preukáže, že dávka uvedená v prvom pododseku je určená na vývoz, príslušný orgán prijme všetky opatrenia potrebné na to, aby zabránil predaju príslušnej dávky v rámci [Európskej únie].

Texty uvedené v prvom pododseku sa vyznačia na nápadnom mieste takým spôsobom, aby boli ľahko viditeľné, jasne čitateľné a nezmazateľné. Nesmú byť žiadnym spôsobom skryté, nezreteľné alebo prerušené iným písomným alebo obrazovým materiálom. Písmená musia mať aspoň 1 cm na jednotlivom balení a 2 cm na hromadnom balení.“ [10]

9. Podľa článku 18 ods. 2 členské štáty prijmú „… podrobné praktické pravidlá pre kontroly ustanovené v článkoch 15, 16… vo všetkých etapách predaja vrátane kontrol dovozov z tretích krajín v čase colného vybavovania v súlade s prílohami VI a VII. O týchto podrobných pravidlách informujú ostatné členské štáty a Komisiu. …“

Nariadenie č. 612/2009

10. Článok 28 ods. 1 nariadenia (ES) č. 612/2009 [11] stanovuje:

„Na výrobky, ktoré nie sú primeranej a prijateľnej kvality ku dňu prijatia vývozného colného vyhlásenia, sa neposkytuje žiadna náhrada.

Výrobky sa považujú za spĺňajúce požiadavku ustanovenú v prvom pododseku, ak sú predajné na území [Európskej únie] za normálnych podmienok pod opisom uvedeným v žiadosti o náhradu a ak v prípadoch, keď sú takéto výrobky určené na ľudskú spotrebu, ich použitie na tento účel nie je vylúčené alebo podstatne narušené z dôvodu ich vlastností alebo podmienok.

To, či výrobky spĺňajú požiadavky ustanovené v prvom pododseku, sa preskúma v súlade s normami alebo praxou platnou v [Európskej únii].

Náhrada sa však poskytne aj v prípade, ak vyvážané výrobky podliehajú v krajine určenia zvláštnym záväzným podmienkam, najmä podmienkam týkajúcim sa ochrany zdravia a hygieny, ktoré nezodpovedajú normám ani praxi platnej v [Európskej únii]. Je zodpovednosťou vývozcu, aby na požiadanie príslušného orgánu preukázal, že výrobky spĺňajú takéto záväzné podmienky platné v krajine určenia.

Okrem toho môžu byť pre určité výrobky prijaté zvláštne ustanovenia.“

10 — Slovenská jazyková verzia textu na štítku uvedenom v článku 16 ods. 6 prvom pododseku, ktorý je stanovený v prílohe X, znie takto: „Obsah vody presahuje limit [EÚ].“

11 — Nariadením č. 612/2009 bolo zrušené a nahradené nariadenie Komisie (ES) č. 800/1999 z 15. apríla 1999, ktorým sa ustanovujú spoločné podrobné pravidlá uplatňovania vývozných náhrad za poľnohospodárske výrobky (Ú. v. ES L 102, 1999, s. 11; Mim. vyd. 03/025, s. 129). Uvedeným nariadením zas bolo zrušené a nahradené nariadenie Komisie (EHS) č. 3665/87 z 27. novembra 1987, ktorým sa stanovujú spoločné podrobné pravidlá uplatňovania vývozných náhrad za poľnohospodárske výrobky [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 351, 1987, s. 1).

Colný kódex

11. V čase skutkových okolností boli prehliadky tovaru určeného na vývoz upravené v nariadení (ES) č. 450/2008.[12] Osoba podávajúca colné vyhlásenie (ďalej len „deklarant“) mala právo byť prítomná alebo zastúpená pri prehliadke tovaru alebo odoberaní vzoriek (článok 118 ods. 2). Deklarant mal tiež právo požiadať o ďalšiu prehliadku alebo odobratie vzoriek dotknutého tovaru, ak sa domnieval, že výsledky získané príslušnými orgánmi nie sú platné (článok 119 ods. 1 druhý pododsek).

Nariadenie č. 1276/2008

12. Článok 1 nariadenia (ES) č. 1276/2008[13] stanovuje, že v tomto nariadení sa upravujú určité postupy monitorovania toho, či sa operácie, na základe ktorých vzniká nárok na vyplatenie vývozných náhrad, vykonali správne. Článok 5 ods. 4 stanovuje, že ak existujú osobitné dôvody na pochybnosti o primeranej a vyhovujúcej predajnej kvality výrobku, colný úrad vývozu overí súlad s príslušnými ustanoveniami Únie.

Skutkové okolnosti, konanie a prejudiciálne otázky

13. Spoločnosť Doux SA je hospodársky subjekt, ktorý vyrába hydinové mäso v Európskej únii. Medzi jej činnosti patrí vývoz mrazených kurčiat do tretích krajín. Spoločnosť Doux získala vývozné náhrady v rámci systému Únie, ktorým sa riadi spoločná organizácia odvetvia hydinového mäsa. Aby mohla spoločnosť Doux tieto náhrady prijať, musí poskytnúť záruky (zábezpeku) toho, že si splní povinnosti súvisiace s vývozom mrazeného hydinového mäsa. Medzi tieto povinnosti patrí splnenie požiadavky, že vyvážané výrobky musia mať „primeranú a prijateľnú obchodnú kvalitu“ v súlade s článkom 28 ods. 1 nariadenia č. 612/2009.

14. Établissement national des produits de l’agriculture et de la mer (ďalej len „FranceAgriMer“) uskutočnil kontroly hydinového mäsa spoločnosti Doux určeného na vývoz a zistil, že obsah vody vo výrobkoch presahuje predpísané limity stanovené v prílohách VI a VII nariadenia č. 543/2008. FranceAgriMer preto 22. júla 2013 prijal rozhodnutie (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“), ktorým zablokoval uvoľnenie zábezpek súvisiacich so žiadosťami o vývozné náhrady týkajúcimi sa nárokov uplatnených po 21. apríli 2013.[14] Spoločnosť Doux podala na vnútroštátnom súde žalobu, ktorou sa domáha zrušenia tohto rozhodnutia.

15. Spoločnosť Doux tvrdí, že predpísané limity stanovené v článku 15 nariadenia č. 543/2008 sa nevzťahujú na vývoz a že napadnuté rozhodnutie obsahuje nesprávne právne posúdenie, lebo podmieňuje nárok na vývozné náhrady obsahom vody vo vyvážanom mrazenom hydinovom mäse.

12 — Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady z 23. apríla 2008, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Spoločenstva (modernizovaný Colný kódex) (Ú. v. EÚ L 145, 2008, s. 1). Týmto nariadením bolo zrušené nariadenie Rady (EHS) č. 2913/92 z 12. októbra 1992, ktorým sa ustanovuje Colný kódex spoločenstva (Ú. v. ES L 302, 1992, s. 1 ; Mim. vyd. 02/004, s. 307), na ktoré sa Komisia odvoláva vo svojich písomných pripomienkach. Nariadenie č. 450/2008 bolo zrušené a nahradené nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013 z 9. októbra 2013, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Únie (Ú. v. EÚ L 269, 2013, s. 1), s účinnosťou od 29. októbra 2013. Pozri ďalej bod 14 týchto návrhov a poznámku pod čiarou 14.

13 — Nariadenie Komisie zo 17. decembra 2008 o monitorovaní vývozu poľnohospodárskych výrobkov, na ktoré sa poskytujú náhrady alebo iné sumy, prostredníctvom fyzických kontrol (Ú. v. EÚ L 339, 2008, s. 53).

14 — V návrhu na začatie prejudiciálneho konania nie je uvedené, kedy presne sa uskutočnili kontroly dávok mrazených kurčiat spoločnosti Doux určených na vývoz. Prejednávanú vec som teda posudzovala vzhľadom na právne predpisy Únie platné v čase prijatia napadnutého rozhodnutia.

16. FranceAgriMer sa domnieva, že podľa článku 28 ods. 1 nariadenia č. 612/2009 sa vývozné náhrady neposkytnú, pokiaľ dotknuté výrobky nemožno predať v Európskej únii za normálnych podmienok a pokiaľ také výrobky nemajú „primeranú a prijateľnú obchodnú kvalitu“ ku dňu prijatia vývozného colného vyhlásenia. Mrazené hydinové mäso, v ktorom obsah vody prevyšuje predpísané limity, nespĺňa požiadavku stanovenú v článku 28 ods. 1, a preto naň nie je možné poskytnúť náhradu.

17. Vnútroštátny súd rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Predstavuje prahová hodnota obsahu vody stanovená článkom 15 [nariadenia č. 543/2008] a jeho prílohami VI a VII požiadavku ‚primeranej a prijateľnej obchodnej kvality‘ v zmysle článku 28 ods. 1 [nariadenia č. 612/2009] a rozsudku Súdneho dvora Nowaco Germany?[15]

2. Môže sa mrazená hydina, pri ktorej došlo k prekročeniu prahovej hodnoty obsahu vody stanovenej článkom 15 [nariadenia č. 543/2008] a jeho prílohami VI a VII, ak je sprevádzaná zdravotným osvedčením vydaným príslušným orgánom, predávať v rámci Európskej únie za normálnych podmienok v zmysle článku 28 [nariadenia č. 612/2009], a ak nie, za akých podmienok sa môže predávať?

3. Skutočnosť, že prahová hodnota obsahu vody zostáva na úrovni 5,1 % podľa prílohy VI [nariadenia č. 543/2008] a už niekoľko desaťročí nebola upravená napriek údajným zmenám v chovných postupoch a kritikám vyjadreným v niektorých vedeckých štúdiách, podľa ktorých táto limitná hodnota nevyhovuje súčasným potrebám, je alebo nie je zlučiteľná s právom Únie a najmä so zásadou právnej istoty?

4. Sú prílohy VI a VII [nariadenia č. 543/2008] dostatočne presné na uskutočnenie kontrol podľa článku 15 nariadenia alebo malo Francúzsko prijať ‚podrobné praktické pravidlá pre kontroly‘ ‚vo všetkých etapách predaja‘ s tým, že by to spôsobilo nemožnosť namietať voči kontrolám uskutočneným v etape vývozu výrobkov?

5. Môžu sa žiadosti o kontrolnú analýzu, ktoré sa podľa článku 16 ods. 2 a 5 [nariadenia č. 543/2008] vzťahujú na výsledky kontrol na bitúnkoch, rozšíriť na kontroly uskutočnené v etape predaja vyvážaných výrobkov za prítomnosti strán okrem iného podľa článku 41 [Charty]?“

18. Písomné pripomienky predložili spoločnosť Doux, francúzska vláda a Komisia, pričom všetci títo účastníci konania predniesli ústne prednesy na pojednávaní 3. marca 2016.

Posúdenie

Prípustnosť

19. Spoločnosť Doux, Francúzsko i Komisia tvrdia, že v návrhu na začatie prejudiciálneho konania nie sú dostatočne podrobne uvedené skutkové okolnosti napadnutého rozhodnutia. Musia preto existovať aspoň určité pochybnosti o prípustnosti návrhu na začatie prejudiciálneho konania.

20. Z ustálenej judikatúry vyplýva, že potreba poskytnúť výklad práva Únie, ktorý bude pre vnútroštátny súd užitočný, si vyžaduje, aby tento súd vymedzil skutkový a právny rámec ním položených otázok alebo aby prinajmenšom objasnil skutkové okolnosti, na ktorých sú tieto otázky založené. Informácie uvedené v návrhoch na začatie prejudiciálneho konania musia Súdnemu dvoru

15 — Rozsudok zo 7. septembra 2006 (C-353/04, EU:C:2006:522) (ďalej len „rozsudok Nowaco Germany“).

umožniť nielen užitočne odpovedať na prejudiciálne otázky, ale navyše majú umožniť vládam členských štátov a iným oprávneným subjektom predložiť pripomienky podľa článku 20 Štatútu Súdneho dvora. Na overenie toho, či informácie poskytnuté vnútroštátnym súdom v tejto veci zodpovedajú uvedeným požiadavkám, treba zohľadniť povahu a význam položených otázok. [16]

21. Účastníci konania v písomných pripomienkach poukazujú na určité medzery v opise skutkových okolností. Podľa spoločnosti Doux svetovému trhu s mrazenými kurčatami dominujú dvaja brazílski vývozcovia, ktorí ovládajú približne 70 % trhu. Samotná spoločnosť Doux má na svetovom trhu podiel okolo 15 %. Je tretím najväčším vývozcom na svete a hlavným európskym vývozcom. Ekonomické prežitie spoločnosti Doux je teraz ohrozené v dôsledku sankcií, ktoré jej uložil FranceAgriMer. [17]

22. Francúzska vláda vo svojich písomných pripomienkach vysvetľuje, že spoločnosti Doux sú vývozné náhrady poskytované od polovice 70. rokov. V období od marca 2010 do marca 2013 francúzske colné orgány uskutočnili kontroly obsahu vody v mrazených kurčatách určených na vývoz, ktoré vyrába spoločnosť Doux. Vo väčšine kontrolovaných dávok boli prekročené predpísané limity. Po výmene korešpondencie medzi Francúzskom a Komisiou v súvislosti s otázkou, či môžu byť na dotknuté mrazené hydinové mäso poskytnuté vývozné náhrady, Komisia začala viesť proti Francúzsku postup zúčtovania. Podľa názoru Komisie môžu byť na mrazené hydinové mäso poskytnuté vývozné náhrady v zmysle článku 28 ods. 1 nariadenia č. 612/2009, len ak je obsah vody v ňom v súlade s predpísanými limitmi. Komisia usúdila, že francúzske orgány náležite nesledovali obsah vody v predmetných kurčatách, v dôsledku čoho bola Komisia nútená vrátiť platby náhrad, ktoré neboli oprávnené. Francúzsko uviedlo, že nesúhlasí s výkladom predmetných právnych predpisov, ktorý presadzuje Komisia, rozhodlo sa však prijať napadnuté rozhodnutie, kým vec nevyrieši Súdny dvor.

23. Podľa môjho názoru síce môžu existovať medzery v skutkových okolnostiach uvedených v návrhu na začatie prejudiciálneho konania, položené otázky sa však jednoznačne týkajú výkladu. Súdny dvor má poskytnúť usmernenie v súvislosti s ustanoveniami upravujúcimi predpísané limity obsahu vody v mrazenej hydine vykladanými v spojení s ustanoveniami o regulovaní vývozných náhrad. Nie je rozhodujúce, ktoré zo skutkových okolností uvádzaných účastníkmi konania bude vnútroštátny súd nakoniec považovať za preukázané. Podľa môjho názoru má preto Súdny dvor dostatok informácií na to, aby mohol na uvedené otázky odpovedať.

Podstata veci

Tretia otázka

24. Najprv preskúmam tretiu otázku, ktorou sa vnútroštátny súd pýta, či skutočnosť, že predpísané limity stanovené v prílohe VI bode 7 nariadenia č. 543/2008 už niekoľko desaťročí neboli upravené napriek určitým vedeckým štúdiám, podľa ktorých nevyhovujú súčasným potrebám, je zlučiteľná s právom Únie a najmä so zásadou právnej istoty. V prípade konštatovania, že uplatňovanie týchto limitných hodnôt je v rozpore s právom Únie, by nebolo potrebné odpovedať na zvyšné prejudiciálne otázky.

16 — Rozsudok zo 17. júla 2008, Raccanelli (C-94/07, EU:C:2008:425, body 24 až 27 a tam citovaná judikatúra).

17 — Domnievam sa, že pod pojmom „sankcie“ má spoločnosť Doux na mysli hodnotu zablokovaných zábezpek za žiadosti o vývozné náhrady. Ide o sumu 52 106 394,36 eura.

25. Spoločnosť Doux tvrdí, že predpísané limity nevyhovujú súčasným potrebám, lebo neodrážajú aktuálne vedecké poznatky.[18] Limity sú tak nezlučiteľné i) s nariadením č. 1234/2007, ktoré obsahuje ustanovenia nariadenia č. 1906/90 vrátane pravidla, že predpísané limity je potrebné často aktualizovať vzhľadom na ich technickú povahu,[19] a ii) so zásadou, že pravidlá musia odrážať kontext, v ktorom vyvolávajú svoje účinky. Spoločnosť Doux ďalej tvrdí, že predpísané limity sú v rozpore so zásadou právnej istoty.

26. Francúzska vláda sa domnieva, že odpoveď na tretiu otázku je potrebná, len ak Súdny dvor odpovie záporne na prvú a druhú otázku. Komisia tvrdí, že limity predpísané v prílohe VI bode 7 nariadenia č. 543/2008 sú platné.

27. Súhlasím s názorom, ktorý vyjadril generálny advokát Mischo vo veci National Farmers' Union[20] a podľa ktorého v súvislosti s legislatívnymi ustanoveniami nie je nič nemenné a každý zákonodarca má povinnosť kontrolovať „… ak už nie neustále, tak aspoň pravidelne, či pravidlá, ktoré stanovil, stále zodpovedajú potrebám spoločnosti, a po druhé upravovať alebo dokonca rušiť ustanovenia, ktoré už nemajú opodstatnenie, a teda už nie sú primerané novému kontextu, v ktorom musia vyvolávať svoje účinky".

28. Podľa môjho názoru však súčasné predpísané limity nie sú nezlučiteľné s právom Únie z nasledujúcich dôvodov.

29. Po prvé Komisia v súlade s článkom 121 písm. e) nariadenia č. 1234/2007 približne pred ôsmimi rokmi stanovila prijatím nariadenia č. 543/2008 podrobné pravidlá predaja hydinového mäsa.[21] Je síce pravda, že limity predpísané v prílohách VI a VII posledného uvedeného nariadenia sú rovnaké ako limity, ktoré boli predtým upravené v nariadení č. 2891/93, no len zo samotného plynutia času nevyplýva, že tieto (nezmenené) limitné hodnoty nevyhovujú súčasným potrebám. Komisia vo svojich písomných pripomienkach vysvetľuje, že uskutočňuje ďalšie vedecké štúdie, pričom poukazuje najmä na štúdiu, ktorú cituje aj spoločnosť Doux.[22] Považujem preto za príliš zjednodušujúce tvrdiť, že Komisia si nesplnila povinnosť overiť, či sú aktuálne predpísané limity primerané. Komisia túto problematiku skutočne sleduje. Vzhľadom na to, že v roku 2008 bolo prijaté rozhodnutie ponechať limitné hodnoty z roku 1993 nezmenené, že sú k dispozícii ďalšie vedecké dôkazy, ktoré treba posúdiť, a že teraz je polovica roku 2016, by bolo rozumné očakávať, že Komisia konajúca s náležitou administratívnou starostlivosťou čoskoro rozhodne o tom, či limitné hodnoty reviduje alebo nie. Nevyhnutne z toho nevyplýva, že prehodnotenie predpísaných limitov z hľadiska aktuálnych vedeckých dôkazov znamená, že limitné hodnoty obsahu vody budú automaticky zvýšené alebo že v prípade zvýšenia vzrastú o konkrétne percento. Ide o rozhodnutie, ktoré v zásade patrí do voľnej úvahy normotvorcu Únie.

18 — Podľa spoločnosti Doux vedecké štúdie preukazujú, že vývoj v prípade plemien hydiny a veku/váhy pri zabití mohol spôsobiť zmeny vo fyziologickom obsahu vody v hydinovom mäse (voda, ktorú bežne obsahuje napríklad kurča) vyrábanom v Európskej únii, čo predstavuje dôvod na pravidelné prehodnocovanie predpísaných limitov. Fyziologický obsah vody v súčasnej hydine je tak vyšší než vo vtákoch chovaných v roku 1993, keď boli predpísané limity stanovené. Odvtedy sa zmenili plemená chované na mäso i chovné postupy hydiny. V dôsledku toho teraz mäso pochádza z vtákov, ktoré sú mladšie a zároveň majú vyšší fyziologický obsah vody a nižší obsah bielkovín než v minulosti chované vtáky.

19 — Spoločnosť Doux sa odvoláva na siedme odôvodnenie nariadenia č. 1906/90, ktoré stanovovalo, že vykonávacie predpisy, ktorými sa zabezpečí účinok uvedeného nariadenia, si pravdepodobne budú vyžadovať časté úpravy vzhľadom na technickú povahu problematiky.

20 — C-241/01, EU:C:2002:415, bod 51.

21 — Predpísané limity v prílohách VI a VII tohto nariadenia sú pravidlá týkajúce sa percentuálneho podielu vody absorbovanej počas prípravy čerstvých, mrazených a hlboko zmrazených jatočných tiel na účely článku 121 písm. e) bodu vii) nariadenia č. 1234/2007.

22 — Nedávna štúdia, ktorú si Komisia vyžiadala, je nazvaná „Štúdia fyziologického obsahu vody v hydine chovanej v EÚ", záverečná správa (správa číslo LGC CPFC/2012/492). V rámci štúdie boli vyhodnotené vzorky z kŕdľov hydiny zo siedmich členských štátov, ktoré vzhľadom na údaje z roku 2009 spolu predstavovali viac ako 70 % celkovej produkcie hydiny v Únii. Štúdia konštatovala, že mladšie vtáky obsahujú o niečo viac vody a o niečo menej bielkovín v porovnaní s výsledkami predchádzajúcej štúdie (1993) a že existujú pádne dôkazy podporujúce rozhodnutie upraviť limity v právnych predpisoch Únie, aby zodpovedali kurčatám chovaným v Európskej únii v roku 2012 (s. 8).

30. Spoločnosť Doux sa odvoláva na ustanovenia nariadenia č. 1906/90 v nariadení č. 1234/2007 na podporu svojho tvrdenia, že Komisia je povinná pravidelne aktualizovať predpísané limity obsahu vody. V nariadení č. 1234/2007 sa však nenachádza záväzné ustanovenie ukladajúce takú špecifickú povinnosť. Odôvodnenia 52 a 105 nariadenia č. 1234/2007 len stanovujú, že nové nariadenie zahŕňa niekoľko predchádzajúcich právnych predpisov vrátane nariadenia č. 1906/90, ktoré bolo riadne zrušené nariadením č. 1234/2007.

31. Tvrdenia spoločnosti Doux nepodporuje ani odkaz na zásadu právnej istoty. Uvedená zásada si vyžaduje, aby právna úprava Únie dotknutým osobám umožnila presne poznať rozsah povinností, ktoré im ukladá, pričom musia mať možnosť jednoznačne poznať svoje práva a povinnosti a podľa toho konať.[23] Súčasná právna úprava je v súlade s touto zásadou v tom zmysle, že predpísané limity sú najmä v prípade odkvapkávacieho testu stanoveného v prílohe VI bode 7 jednoznačné, čo sa týka ich obsahu a rozsahu. Bez takých ustanovení by právna istota neexistovala.

32. Preto konštatujem, že predpísané limity obsahu vody v mrazených kurčatách stanovené v prílohe VI bode 7 nariadenia č. 543/2008 sú zlučiteľné s právom Únie.

Prvá a druhá otázka

33. Prvou a druhou otázkou sa vnútroštátny súd pýta na význam článku 28 ods. 1 nariadenia č. 612/2009, najmä na požiadavku, že aby mohli byť na výrobky poskytnuté vývozné náhrady, musia byť „primeranej a prijateľnej obchodnej kvality“. Je táto požiadavka splnená, keď obsah vody v hydinovom mäse určenom na vývoz prevyšuje predpísané limity uvedené v článku 15 nariadenia č. 543/2008? Vnútroštátny súd sa najmä pýta, či sú také výrobky predajné „za normálnych podmienok“ na účely ustanovení upravujúcich vyplácanie vývozných náhrad.

34. Komisia chápe článok 15 nariadenia č. 543/2008 a článok 28 nariadenia č. 612/2009 v tom zmysle, že mrazené hydinové mäso musí spĺňať predpísané limity, aby naň mohli byť poskytnuté vývozné náhrady. Spoločnosť Doux a francúzska vláda s týmto názorom nesúhlasia.

35. Ani ja nesúhlasím s výkladom predmetnej právnej úpravy, ktorý presadzuje Komisia.

– Predbežné poznámky – rozsudok Nowaco Germany

36. Súdny dvor preskúmal význam požiadavky, že výrobky musia byť „primeranej a prijateľnej obchodnej kvality“, v rozsudku Nowaco Germany. Príslušné orgány v Nemecku po prehliadke dvoch zásielok mrazených kurčiat konštatovali, že určité výrobky vykazujú nedostatky – vzorky ukázali, že niektoré jatočné telá majú zlomené a cez kožu prečnievajúce kosti. Príslušné orgány teda stanovili vývozné náhrady za tieto zásielky na sumu 0 DEM (ktorú neskôr Finanzgericht upravil na polovičnú sumu príslušných vývozných náhrad). Spoločnosť Nowaco tvrdila, že z článku 1 ods. 3 prvej zarážky nariadenia č. 1906/90[24] vyplýva, že v ňom stanovené obchodné normy sa nevzťahujú na vývoz hydinového mäsa, v dôsledku čoho má nárok na vývozné náhrady v plnej výške.

37. Súdny dvor zamietol tvrdenia spoločnosti Nowaco. Jeho úvahy si zasluhujú podrobnejšie preskúmanie.

23 — Pozri okrem iného rozsudok z 29. marca 2011, ArcelorMittal Luxembourg/Komisia a Komisia/ArcelorMittal Luxembourg a i. (spojené veci C-201/09 P a C-216/09 P, EU:C:2011:190, bod 68), a z novšej judikatúry pozri rozsudok z 10. septembra 2015, Nannoka Vulcanus Industries (C-81/14, EU:C:2015:575, bod 61).

24 — Článok 1 ods. 3 prvá zarážka nariadenia č. 1906/90 stanovoval, že „toto nariadenie sa nevzťahuje – na hydinové mäso určené na vývoz z [Európskej únie]“. V čase skutkových okolností prejednávanej veci bola zodpovedajúcim ustanovením príloha XIV časť B bod I ods. 2 písm. a) nariadenia č. 1234/2007.

38. Najprv Súdny dvor pripomenul, že v obdobnom kontexte už rozhodol, že „požiadavka ‚primeranej a prijateľnej obchodnej kvality' je všeobecnou a objektívnou podmienkou na poskytnutie náhrady a že výrobok, s ktorým nemožno obchodovať na území [Európskej únie], ‚za normálnych podmienok' nespĺňa tieto požiadavky na kvalitu".[25] Súdny dvor poukázal na to, že „skutočnosť, že obchodovateľný charakter výrobku ‚za normálnych podmienok' je prvok vlastný pojmu ‚primeraná a prijateľná obchodná kvalita', vyplýva okrem toho jasne z právnej úpravy týkajúcej sa vývozných náhrad pre poľnohospodárske výrobky v rozsahu, v akom počnúc nariadením č. 1041/67[26] všetky relevantné nariadenia opäť používali tak pojem ‚primeraná a prijateľná obchodná kvalita', ako aj kritérium obchodovateľného charakteru výrobku ‚za normálnych podmienok'".[27] Ďalej uviedol, že „výrobok vyvážaný [z Európskej únie] do tretích krajín sa musí predávať na území [Európskej únie] za ‚normálnych podmienok' a musí sa považovať za výrobok ‚primeranej a prijateľnej obchodnej kvality', aby mal nárok aj na vývoznú náhradu a že uvedený výrobok teda musí spĺňať aj kvalitatívne kritériá, ktorými sa riadi jeho uvedenie na trh v [Európskej únii] z hľadiska ľudskej spotreby".[28]

39. Ďalej Súdny dvor potvrdil, že právna úprava Únie nestanovuje kritériá vhodnosti na vývoz ako také. Aj keď výrobok nespĺňa kritériá kvality nevyhnutnej na to, aby mohol byť predávaný v Európskej únii za normálnych podmienok (v tom čase kritériá stanovené v článkoch 6 a 7 nariadenia č. 1538/91), v zásade môže byť vyvezený.[29] Tieto požiadavky sa nevzťahujú na samotné vývozné operácie. Slúžia len na stanovenie nároku na finančnú pomoc od Európskej únie.[30] Výklad, ktorý umožňuje podporovať vývozy výrobkov, ktoré nespĺňajú podmienky uvádzania na trh v rámci Európskej únie, by dokazoval nesúlad systému vývozných náhrad Únie.[31]

40. Kľúčové je, že Súdny dvor následne (v bode 38 rozsudku) stanovil rozlíšenie medzi dvoma typmi požiadaviek. Prvá kategória zahŕňala „minimálne podmienky stanovené v článku 6 ods. 1 nariadenia č. 1538/91 (napr. okrem iného bez viditeľných cudzích častíc alebo bez cudzieho zápachu a viditeľných krvavých škvŕn)". Označil ich za „požiadavk[y], ktoré sa týkajú priamo kvality výrobkov". Nesplnenie týchto požiadaviek preto znamenalo, že výrobok nespĺňa obchodné normy platné v Európskej únii. Druhý typ požiadavky bol opísaný ako „iné ustanovenia tohto nariadenia, [ktoré s uvedenou kvalitou nesúvisia (napríklad ustanovenia o názvoch a etikete výrobkov)] a ktorých cieľom je informovať spotrebiteľa a podnikateľské subjekty". Súdny dvor konštatoval, že *túto* požiadavku „nemožno… pri uplatňovaní článku 13 nariadenia č. 3665/87 zohľadniť" (t. j. ustanovenia, ktoré v tom čase upravovali dostupnosť vývozných náhrad).

41. Podľa môjho názoru zásady stanovené v rozsudku Nowaco Germany platia aj v prejednávanej veci.

42. Treba však zároveň poukázať na to, že v rozsudku Nowaco Germany bol pojem „primeraná a prijateľná obchodná kvalita" určený priamo vo vzťahu k podrobným pravidlám vnútorného trhu pre obchodné normy v Európskej únii, konkrétne k článkom 6 a 7 nariadenia č. 1538/91. V prejednávanej veci má Súdny dvor pred sebou *dva* súbory ustanovení, ktorých vzájomné pôsobenie musí preskúmať. Po prvé ide o súčasné obchodné normy platné v Európskej únii. Na účely tejto veci sú relevantné

25 — Bod 27 a tam citovaná judikatúra.

26 — Nariadenie Komisie č. 1041/67/EHS z 21. decembra 1967, ktorým sa stanovujú podrobné pravidlá uplatňovania vývozných náhrad za výrobky, na ktoré sa vzťahuje jednotný cenový systém [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 314, 1967, s. 9).

27 — Bod 28.

28 — Bod 30.

29 — Bod 35.

30 — Bod 36.

31 — Bod 37 a tam citovaná judikatúra.

normy obsiahnuté v článkoch 15 a 16 nariadenia č. 543/2008.[32] Po druhé ide o pravidlo stanovené v článku 28 ods. 1 nariadenia č. 612/2009, ktoré upravuje podmienky, za akých sa náhrady vyplácajú, a ktoré obsahuje dôležité ustanovenie o tom, kedy sa výrobky považujú za spĺňajúce požiadavku primeranej a prijateľnej obchodnej kvality.[33]

– Analýza

43. Začnem pripomenutím legislatívnej histórie ustanovení upravujúcich zaradenie hydiny považovanej za vhodnú na ľudskú spotrebu do tried a ustanovení upravujúcich obsah vody. Ustanovenia o zaradení do tried boli zavedené nariadením č. 1538/91 (legislatívny predchodca nariadenia č. 543/2008), ktoré stanovovalo, že hydinové mäso sa zaradí do dvoch tried, A a B. Mäso zaradené do triedy A má síce vyššiu kvalitu ako mäso zaradené do triedy B, obe sa však v plnej miere považujú za predajné na vnútornom trhu. O dva roky neskôr boli nariadením č. 2891/93[34] zavedené do nariadenia č. 1538/91 ustanovenia upravujúce limitné hodnoty obsahu vody v mrazenej hydine. Tieto ustanovenia sa v zásade nezmenili a v súčasnosti sa nachádzajú v článkoch 15 a 16 nariadenia č. 543/2008.

44. Pokiaľ ide o ustanovenia upravujúce obsah vody, základná pozícia podľa článku 15 je taká, že mrazené kurčatá sa môžu predávať prostredníctvom podnikania alebo obchodu iba vtedy, keď obsah vody nepresahuje predpísané limity určené odkvapkávacím testom alebo chemickým testom.[35] Článok 16 ods. 6 prvý pododsek však následne obsahuje *osobitné oprávnenie*, na základe ktorého je predsa možné predávať kurčatá s obsahom vody prevyšujúcim prípustné limity („… príslušný orgán prijme všetky vhodné opatrenia, *na základe ktorých sa predaj tejto dávky v rámci [Európskej únie] povolí*“), hoci po splnení prísnych požiadaviek na označovanie („iba pod podmienkou, že bitúnok pod dohľadom príslušného orgánu označí jednotlivé aj hromadné balenia príslušných jatočných tiel hydiny páskou alebo štítkom, na ktorom uvedie veľkým tlačeným písmom červenej farby aspoň jeden z textov uvedených v prílohe X“). Druhý a tretí pododsek odseku 6 článku 16 zavádza ďalšie záruky, ktoré majú zabezpečiť, že ak sa kurča predáva v Únii – a jednoznačne *môže* byť takto predávané v súlade so zákonom –, je riadne a starostlivo označené.

45. Článok 16 ods. 6 druhý pododsek posledná veta upravuje len jednu výnimku z týchto požiadaviek na označovanie: „Ak sa príslušnému orgánu preukáže, že dávka uvedená… je určená na vývoz, príslušný orgán prijme všetky opatrenia potrebné na to, aby zabránil predaju príslušnej dávky v rámci [Európskej únie].“

46. Dá sa – samozrejme – povedať, že kurča označené takým štítkom je spotrebiteľovi (alebo hospodárskemu subjektu, ktorý ho kúpi vo veľkoobchode na ďalšie spracovanie) prezentované inak ako kurča, ktorého obsah vody neprekračuje limity stanovené v nariadení č. 543/2008. Len o to totiž ide. Podrobné pravidlá stanovené v článku 16 zabezpečujú, aby bol kupujúci prostredníctvom prísnych požiadaviek na označovanie upozornený na to, že takto označené kurča má vyšší obsah vody. Nie je ťažké predstaviť si, že v dôsledku toho bude očakávať, že zaň zaplatí nižšiu cenu, než je požadovaná za kurča, ktoré takto *nie* je označené. V oboch prípadoch však ide o kurčatá, ktoré možno v súlade so zákonom predávať na trhu v rámci Únie. Predpoklad, že si navzájom konkurujú, sa totiž zdá byť dôvodný.

32 — Tieto ustanovenia boli predtým obsiahnuté v článku 14a ods. 1 nariadenia č. 1538/91, zmeneného a doplneného nariadením č. 2891/93, článok 1 ods. 7.

33 — Toto ustanovenie bolo po prvý raz zavedené článkom 21 nariadenia č. 800/1999. Súdny dvor rozhodol, že uvedené ustanovenie potvrdilo právny stav existujúci v čase, keď nadobudlo účinnosť – pozri rozsudok Nowaco Germany (bod 29 a tam citovanú judikatúru).

34 — Nariadenie Komisie (EHS) č. 2891/93 z 1. októbra 1993 (Ú. v. ES L 263, 1993, s. 12; Mim. vyd. 03/015, s. 160).

35 — Pozri poznámku pod čiarou 8.

47. Tu považujem za dôležité pripomenúť, že Súdny dvor v rozsudku Nowaco rozlišuje medzi „požiadavkami, ktoré sa týkajú priamo kvality výrobkov“, a „in[ými] ustanovenia[mi]…, ktor[é]… s uvedenou kvalitou nesúvisia (napríklad ustanovenia o názvoch a etikete výrobkov)“. Na prvý pohľad by sa zdalo, že požiadavka stanovená v článku 16 ods. 6 je požiadavkou na označovanie, ktorá, ak je splnená, umožňuje uvedenie takto označeného výrobku na trh Únie rovnako ako v prípade *akéhokoľvek iného kurčaťa, ktoré spĺňa všetky ďalšie požiadavky na kvalitu výrobku*. K tejto otázke sa vrátim nižšie v rámci podrobnejšieho skúmania výrazu „za normálnych podmienok“. [36]

48. Chcem zdôrazniť, že je plne na vnútroštátnom súde, ktorý jediný posudzuje skutkové okolnosti, aby zistil potrebné informácie o tom, či mrazené kurčatá, za ktoré spoločnosť Doux požadovala náhrady, spĺňali alebo nespĺňali všetky ďalšie požiadavky na kvalitu výrobkov. Zásadnou otázkou v tomto smere je, či sa kurča s obsahom vody presahujúcim predpísané limity môže v súlade so zákonom predávať v Európskej únii. Zdá sa, že odpoveď na túto zásadnú otázku je „áno“.

49. Teraz sa budem zaoberať osobitným pravidlom oprávnenosti na poskytnutie náhrad, ktoré je stanovené v článku 28 ods. 1 nariadenia č. 612/2009. Mali výrobky, ktoré sú predmetom konania vo veci samej, „primeranú a prijateľnú obchodnú kvalitu“, takže spĺňali prvý pododsek uvedeného ustanovenia?

50. Článok 28 ods. 1 druhý pododsek stanovuje, že výrobky sa považujú za spĺňajúce požiadavku primeranej a prijateľnej obchodnej kvality, ak: i) sú predajné na území Európskej únie „za normálnych podmienok pod opisom uvedeným v žiadosti o náhradu“ [37] a ak ii) „v prípadoch, keď sú takéto výrobky určené na ľudskú spotrebu, ich použitie na tento účel nie je vylúčené alebo podstatne narušené z dôvodu ich vlastností alebo podmienok“.

51. Splnenie druhej podmienky je pomerne jednoduché.

52. Spoločnosť Doux predložila príklady zdravotných osvedčení vydaných francúzskymi orgánmi, podľa ktorých bolo predmetné hydinové mäso osvedčené ako „zdravé“ v tom zmysle, že okrem iného nevykazovalo dôkazy infekčných chorôb, bolo pripravené v súlade s pravidlami zdravotnej neškodnosti Únie a bolo vhodné na ľudskú spotrebu.

53. Na jednej strane síce nariadenie č. 543/2008 nestanovuje požiadavku, aby bolo pre hydinové mäso s obsahom vody prevyšujúcim predpísané limity vydané zdravotné osvedčenie, existencia takého osvedčenia je však skutočnosťou, ktorú vnútroštátny súd bude môcť zohľadniť pri posudzovaní splnenia druhej podmienky stanovenej v článku 28 ods. 1 druhom pododseku nariadenia č. 612/2009.

54. Na druhej strane nie je potrebné, aby bolo dotknuté hydinové mäso zaradené do triedy A v zmysle článku 7 nariadenia č. 543/2008, lebo túto podmienku spĺňa aj kurča zaradené do triedy B. [38] Kvalita vyvážaného hydinového mäsa určeného na ľudskú spotrebu musí byť *vhodná na daný účel*, nemusí však preukázateľne ísť o najlepšie mäso vyrábané v Európskej únii.

55. Splnenie druhej podmienky je síce nevyhnutné, nie je však postačujúce na získanie náhrady. Zo skutočnosti, že predmetné výrobky spĺňajú kritériá zdravotnej neškodnosti a sú predmetom obchodnej transakcie, nevyplýva, že sa musia považovať za vhodné na predaj za normálnych podmienok, a teda za výrobky primeranej a prijateľnej obchodnej kvality. [39]

36 — Pozri body 62 až 65 týchto návrhov.

37 — Vhodnosť výrobku na predaj „za normálnych podmienok“ je prvok vlastný požiadavke, že musí byť „primeranej a prijateľnej obchodnej kvality“: pozri rozsudok z 1. decembra 2005, Fleisch-Winter (C-309/04, EU:C:2005:732, bod 21) (ďalej len „rozsudok Fleisch-Winter“).

38 — Len kurčatá, ktorých kvalita je nižšia ako trieda B, nemožno predávať v rámci Európskej únie: pozri poznámku pod čiarou 7.

39 — Rozsudok z 26. mája 2005, SEPA (C-409/03, EU:C:2005:319, bod 30) (ďalej len „rozsudok SEPA“).

56. Čo teda s prvou podmienkou, podľa ktorej sa dotknuté hydinové mäso musí predávať „za normálnych podmienok“?

57. V tomto smere je hneď potrebné zaoberať sa dvoma vecami, v ktorých Súdny dvor rozhodol, že výrobky *nie* sú predávané za normálnych podmienok.

58. Vo veci SEPA dotknutý hospodársky subjekt vyvážal do tretích krajín mäso zo zvierat zabitých v osobitných bitúnkoch (nazývaných „izolačné bitúnky“) na základe nemeckých vnútroštátnych opatrení upravujúcich zdravotnú neškodnosť mäsa a zabíjanie zvierat v prípade choroby alebo z núdzových dôvodov (napríklad v prípade nehody). Hospodárskemu subjektu boli poskytované vývozné náhrady za mäso vyrábané z takých zvierat až do októbra 1997. V novembri 1997 príslušný vnútroštátny orgán zamietol žiadosť o vývozné náhrady týkajúcu sa zásielky mrazeného hovädzieho mäsa zo zvierat zabitých nevyhnutne z naliehavých dôvodov (napríklad v dôsledku nehody) s odôvodnením, že výrobky nie sú „primeranej a prijateľnej obchodnej kvality“. Mäso síce malo osvedčenie vhodnosti na ľudskú spotrebu, podľa nemeckého práva sa však naň vzťahovali významné obmedzenia. Tieto obmedzenia sa týkali výroby, spracovania a distribúcie. Konkrétne sa dotknuté mäso mohlo predávať len prostredníctvom predajných miest izolačných bitúnkov, ktoré museli schváliť príslušné orgány a dohliadať na ne. Na mäso sa tiež vzťahovali obmedzenia obehu v rámci (vtedajšieho) Spoločenstva, keďže sa mohlo predávať len lokálne. Súdny dvor rozhodol, že výrobky, na ktoré sa vzťahujú také obmedzenia, nemožno považovať za predajné za normálnych podmienok.

59. Domnievam sa, že uvedené okolnosti sa veľmi odlišujú od okolností, na ktoré sa vzťahuje článok 16 ods. 6 nariadenia č. 543/2008. Podľa prvého a tretieho pododseku tohto ustanovenia, *pokiaľ* je výrobok náležite označený, „príslušný orgán prijme všetky vhodné opatrenia, na základe ktorých sa predaj tejto dávky v rámci [Európskej únie] povolí“.

60. Aj vo veci Fleisch-Winter išlo o zamietnutie žiadosti o vývozné náhrady za mrazené hovädzie mäso. Existovali obavy, že dotknuté mäso bolo vyrobené v Spojenom kráľovstve a dovezené do Belgicka v rozpore so zákazom vývozu uloženým ustanoveniami, ktoré boli prijaté na ochranu proti šíreniu spongiformnej encefalopatie hovädzieho dobytka (ďalej len „BSE“). [40]

61. Výrobky, na ktoré sa vzťahuje zákaz vývozu v rámci územia Európskej únie, ako aj do tretích krajín v reakcii na takú situáciu, akou bola kríza BSE, jednoznačne nemožno považovať za predajné za normálnych podmienok. V tomto prípade sa opäť domnievam, že okolnosti prejednávanej veci sú veľmi odlišné.

62. Článok 16 ods. 6 nariadenia č. 543/2008 je povoľujúcim ustanovením. Článok 16 ods. 6 zďaleka nezakazuje predaj hydinového mäsa, ktorého obsah vody prekračuje predpísané limity, ale povoľuje jeho predaj pod podmienkou, že je nápadne označené. [41]

63. Zdá sa preto byť rozumné vyvodiť z uvedeného ustanovenia záver, že normotvorca Únie chcel, aby sa kuracie mäso, ktoré je v ostatných smeroch vhodné na daný účel, „[mohlo]… predávať prostredníctvom podnikania alebo obchodu v rámci [Európskej únie]“, aj keď jeho obsah vody prekračuje predpísané limity, pod jedinou podmienkou, že je náležite označené.

40 — Rozhodnutie Komisie 96/239/ES z 27. marca 1996 o núdzových opatreniach na ochranu proti spongiformnej encefalopatii hovädzieho dobytka [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 78, 1996, s. 47), zmenené a doplnené rozhodnutím Komisie 96/362/ES z 11. júna 1996 (Ú. v. ES L 139, 1996, s. 17), ktorého článok 1 zakazoval Spojenému kráľovstvu vývoz hovädzieho mäsa zo zvierat zabitých v tomto členskom štáte do ďalších členských štátov alebo do tretích krajín.

41 — Podľa článku 16 ods. 6 tretieho pododseku musí byť označenie nápadné a písmená musia mať aspoň 1 cm na jednotlivom balení a 2 cm na hromadnom balení.

64. Taká požiadavka na označenie nepredstavuje významné obmedzenia vo výrobe, spracovaní alebo distribúcii dotknutých výrobkov v porovnaní s hydinovým mäsom spĺňajúcim predpísané limity. Neexistuje tak (napríklad) požiadavka, že kurčatá s obsahom vody prekračujúcim predpísané limity musia byť vyrobené na osobitných miestach, že sa musia distribuovať prostredníctvom iných predajní ako kurčatá spĺňajúce tieto limity alebo že sa môžu používať len na určité procesy či účely.

65. Preto si myslím, že pokiaľ neexistujú opatrenia obmedzujúce obeh dotknutého hydinového mäsa na území Európskej únie alebo opatrenia, ktoré by významne obmedzovali výrobu, spracovanie alebo distribúciu tohto výrobku v členskom štáte, kde sa hydina chová, vyžadujúce pripevnenie štítku podľa článku 16 ods. 6 nariadenia č. 543/2008 samo osebe neznamená, že mäso sa na území Únie nepredáva „za normálnych podmienok“.

66. Pripomínam tiež, že v rozsudku Nowaco Germany Súdny dvor výslovne uviedol, že „iné ustanovenia…, ktorých cieľom je informovať spotrebiteľa a podnikateľské subjekty, s uvedenou kvalitou nesúvisia (napríklad ustanovenia o *názvoch a etikete* výrobkov) a *nemožno* ich… zohľadniť [na účely odopretia náhrady]“ (bod 38, kurzívou zvýraznila generálna advokátka).[42] Domnievam sa, že štítok pripevnený v súlade s článkom 16 ods. 6 nariadenia č. 543/2008 identifikuje výrobok ako kurča, ktorého „obsah vody presahuje limit [EÚ]“, a v tomto smere *štítok* dáva výrobku odlišný *názov* než „štandardné kurča“.[43] Dá sa očakávať, že kurča s nadmerným obsahom vody sa bude predávať za nižšiu cenu než kurča, ktoré spĺňa tieto limitné hodnoty. A účelom štítku je *informovať* spotrebiteľov a podnikateľské subjekty.

67. Nakoniec chcem pre poriadok uviesť, že článok 28 ods. 1 štvrtý pododsek nariadenia č. 612/2009 stanovuje, že vývozná náhrada „sa však poskytne aj v prípade, ak vyvážané výrobky podliehajú v krajine určenia zvláštnym záväzným podmienkam, najmä podmienkam týkajúcim sa ochrany zdravia a hygieny, ktoré nezodpovedajú normám ani praxi platnej v [Európskej únii]“.[44] Dá sa predpokladať, že také pravidlá zabezpečujú ochranu spotrebiteľa a/alebo informácie o výrobku na úrovni, ktorú považujú za primeranú príslušné orgány tohto tretieho štátu. Prinajmenšom sa zdá, že taký prístup výslovne prijal normotvorca Únie, keď stanovil, že za takých podmienok sa vývozná náhrada „… *poskytne*“ (kurzívou zvýraznila generálna advokátka). Súdny dvor nemá k dispozícii informácie o tom, či sa na predmetné výrobky vzťahuje alebo môže vzťahovať toto ustanovenie. Aj túto otázku musí v prípade potreby preskúmať vnútroštátny súd.

– Základné úvahy

68. Komisia tvrdí, že je potrebné pamätať na to, že cieľom systému vývozných náhrad je poskytovať finančnú podporu pre výrobky vyvážané na svetový trh a zabrániť prebytku takých výrobkov na vnútornom trhu, ktorý má za následok nižšie ceny a pokles výnosov hospodárskych subjektov.[45] Na hydinové mäso prekračujúce predpísané limity sa nemajú poskytovať vývozné náhrady, lebo nekonkuruje hydinovému mäsu, ktoré tieto pravidlá spĺňa. Vývoz mrazených kurčiat slabej kvality škodí obrazu poľnohospodárskych výrobkov Únie, a preto si nezasluhuje finančnú podporu.

69. Tento názor nepovažujem za presvedčivý.

70. Po prvé Súdny dvor nemá v návrhu na začatie prejudiciálneho konania k dispozícii informácie o tom, ako sa hydinové mäso spĺňajúce predpísané limity a hydinové mäso, ktoré ich prekračuje, distribuuje v rámci Európskej únie. Oba druhy mrazených kurčiat sa môžu alebo nemusia predávať v tom istom článku distribučného reťazca tomu istému typu kupujúceho na tie isté účely. Po druhé

42 — Pozri bod 40 týchto návrhov.

43 — Príloha X nariadenia č. 543/2008 totiž stanovuje znenie textu na štítku použitom na označenie.

44 — Pozri bod 10 týchto návrhov.

45 — Podľa Komisie sa táto politika teraz zmenila a novú pozíciu odráža nariadenie č. 1308/2013.

nie je uvedené, či bolo predmetné hydinové mäso osvedčené ako určené na vývoz v súlade s článkom 16 ods. 6 druhým pododsekom nariadenia č. 543/2008.[46] Keby to bolo tak, príslušný orgán by musel prijať opatrenia potrebné na zabránenie predaju hydinového mäsa prekračujúceho predpísané limity v rámci Európskej únie a za týchto okolností by nemusela vzniknúť otázka, či konkurovalo hydinovému mäsu spĺňajúcemu tieto limity.[47] Po tretie intuitívne sa zdá prijateľné predpokladať, že mrazené kurča predávané na území Únie v súlade s pravidlami označovania stanovenými v článku 16 ods. 6 nariadenia č. 543/2008 pravdepodobne v Európskej únii priamo konkuruje hydinovému mäsu spĺňajúcemu predpísané limity.[48] Samozrejme, potrebné skutkové zistenia prináležia vnútroštátnemu súdu. Napokon sa zdá byť trocha tendenčné tvrdiť, že vývoz mrazených kurčiat „slabej kvality“ „škodí“ obrazu poľnohospodárskych výrobkov Únie, keď sa ten istý výrobok, ako som ukázala, môže v súlade so zákonom predávať v rámci Európskej únie.

71. Ďalej chcem zdôrazniť, že to, či tieto konkrétne mrazené kurčatá skutočne boli alebo neboli označené v súlade s článkom 16 ods. 6 ako kurčatá s nadmerným obsahom vody, je nepodstatné pri posudzovaní zásadnej otázky, či je také kurča „primeranej a prijateľnej obchodnej kvality“. *Pokiaľ* sa také kurča predáva na vnútornom trhu, musí byť, samozrejme, označené. Tieto zásielky však – v skutočnosti – boli vyvezené.

72. Preto konštatujem, že mrazené a hlboko zmrazené kurčatá s obsahom vody presahujúcim predpísané limity stanovené v článku 15 ods. 1 nariadenia č. 543/2008 možno považovať za výrobky „primeranej a prijateľnej obchodnej kvality“ na základe toho, že hydinové mäso sa môže predávať na území Európskej únie „za normálnych podmienok“ na účely článku 28 ods. 1 nariadenia č. 612/2009, pokiaľ je označené v súlade s článkom 16 ods. 6 nariadenia č. 543/2008 a nevzťahujú sa naň osobitné opatrenia, ktoré najmä obmedzujú jeho obeh na území Únie alebo lokálne v rámci členského štátu alebo ktoré významne obmedzujú jeho výrobu, spracovanie alebo distribúciu.

Štvrtá otázka

73. Štvrtou otázkou sa vnútroštátny súd pýta, či sú testy, pomocou ktorých sa určuje, či obsah vody v mrazených kurčatách prevyšuje predpísané limity, dostatočne presné alebo či musia francúzske orgány prijať opatrenia podľa článku 18 ods. 2 nariadenia č. 543/2008, aby mohli uskutočniť nevyhnutné kontroly vývozu.

74. Nariadenia sú síce, samozrejme, priamo uplatniteľné vo vnútroštátnom práve, existuje však výnimka z tohto pravidla, pokiaľ ustanovenia dotknutého nariadenia *nie* sú dostatočne presné.[49] Článok 18 ods. 2 nariadenia č. 543/2008 patrí pod túto výnimku, lebo špecificky stanovuje, že členské štáty musia prijať podrobné praktické pravidlá pre kontroly upravené okrem iného v článkoch 15 a 16, pokiaľ ide o mrazené kurčatá predávané v Európskej únii.

46 — Príloha 4 písomných pripomienok spoločnosti Doux obsahuje tri príklady „certificats sanitaires“ („osvedčenia zdravotnej neškodnosti“). Jedno osvedčenie je datované z 31. mája 2013. Na ďalších dvoch osvedčeniach dátum nie je uvedený. V osvedčeniach zdravotnej neškodnosti je uvedené, že francúzske orgány osvedčujú, že hydinové mäso bolo *schválené* na vývoz vo všetkých troch prípadoch. Nie je však jasné, či boli tieto osvedčenia získané na účely *osvedčenia* hydinového mäsa určeného na vývoz alebo vôbec na účely článku 16 ods. 6 nariadenia č. 543/2008 ako takého.

47 — Pozri bod 66 týchto návrhov.

48 — Môže teda existovať priama konkurencia medzi dvoma variantmi kurčaťa predávaného v súlade so zákonom v rámci Európskej únie, ktorá umožňuje zvoliť si medzi výrobkom X (kurča s obsahom vody spĺňajúcim predpísané limity za vyššiu cenu) a výrobkom Y (kurča s obsahom vody prevyšujúcim tieto limity za nižšiu cenu).

49 — Rozsudok zo 7. júla 2011, Rakvere Piim a Maag Piimatööstus (C-523/09, EU:C:2011:460, body 16 až 18 a tam citovaná judikatúra).

75. Tu však ide o dostupnosť finančnej podpory pre hospodárske subjekty v súvislosti s mrazenou hydinou určenou na vývoz do tretích krajín a tieto pravidlá sa neuplatnia. Naopak, oblasť je upravená v článku 5 ods. 4 nariadenia č. 1276/2008, ktorý stanovuje, že colný úrad musí zabezpečiť, aby boli vyvážané výrobky primeranej a vyhovujúcej predajnej kvality v súlade s článkom 28 ods. 1 nariadenia č. 612/2009. Colný úrad musí pri tom zobrať do úvahy platné ustanovenia Únie vrátane článku 15 nariadenia č. 543/2008, ako aj príslušné ustanovenia týkajúce sa napríklad zdravia zvierat. Článok 5 ods. 4 nariadenia č. 1276/2008 neukladá členským štátom povinnosť prijať praktické opatrenia.

76. Preto konštatujem, že členské štáty nemajú podľa nariadenia č. 543/2008 povinnosť prijať praktické opatrenia na určenie toho, či obsah vody v mrazených kurčatách určených na vývoz presahuje limitné hodnoty stanovené v prílohách VI a VII tohto nariadenia.

Piata otázka

77. Článok 16 ods. 2 nariadenia č. 543/2008 stanovuje, že pravidelné kontroly obsahu vody v mrazených kurčatách sa musia na bitúnkoch vykonávať aspoň raz za dva mesiace v súlade s prílohou VI alebo VII. Keď výsledky takých kontrol ukážu, že obsah vody prekračuje predpísané limity, výrobky sa považujú za nevyhovujúce nariadeniu č. 543/2008. Bitúnok však môže požiadať o kontrolnú analýzu výsledkov podľa článku 16 ods. 5 Vnútroštátny súd sa piatou otázkou pýta, či sú aj vývozcovia oprávnení požadovať kontrolné analýzy podľa týchto ustanovení v súvislosti s hydinovým mäsom určeným na vývoz a či sa majú také kontroly uskutočňovať v prítomnosti dotknutého hospodárskeho subjektu.

78. Podľa môjho názoru je odpoveď na túto otázku „nie“.

79. Po prvé článok 16 ods. 2 nariadenia č. 543/2008 jasne stanovuje, že kontroly obsahu vody v mrazených kurčatách (ako je uvedené v článku 15 ods. 1) nie sú potrebné v prípade jatočných tiel určených výlučne na vývoz. Ako som už uviedla, z návrhu na začatie prejudiciálneho konania nie je jasné, či boli predmetné výrobky *osvedčené* ako určené výlučne na vývoz (alebo ak nie, kedy presne sa stali určenými na vývoz).

80. Po druhé postupy prehliadok tovarov určených na vývoz upravuje colný kódex. V tomto štádiu sa teda neuplatnia pravidlá stanovené v článku 16 ods. 2 a 5, ktoré sa vzťahujú na mrazené kurčatá predávané na území Únie. Colný kódex „… stanovuje… formu spolupráce medzi vývozcom a vnútroštátnym colným orgánom…“.[50] V čase skutkových okolností deklarant (alebo vývozca v kontexte konania vo veci samej) mohol byť prítomný alebo zastúpený pri prehliadke tovaru a odoberaní vzoriek. Čo je dôležité, mal tiež právo požiadať o ďalšiu prehliadku alebo odobratie vzoriek dotknutého tovaru, ak sa domnieval, že výsledky získané príslušnými orgánmi nie sú platné.[51]

81. Po tretie vývozca tým, že podá žiadosť o náhradu, naďalej explicitne alebo implicitne tvrdí, že dotknutý výrobok je „primeranej a prijateľnej obchodnej kvality“. Je na vývozcovi, aby podľa pravidiel dokazovania stanovených vo vnútroštátnom práve preukázal, že táto požiadavka je v skutočnosti splnená, pokiaľ vnútroštátne orgány spochybnia colné vyhlásenie. Nezdá sa, že by to mohla byť *prima facie* problematická podmienka. Ďalej chcem uviesť, že článok 41 Charty sa výlučne týka – ako výslovne stanovuje článok 41 ods. 1 – práva jednotlivca na to, „aby inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie vybavovali jeho záležitosti nestranne, spravodlivo a v primeranej lehote“. Nemôže sa preto uplatniť na vzťah hospodárskeho subjektu s colnými orgánmi.

50 — Rozsudok Nowaco Germany (bod 63).

51 — Pozri bod 11 týchto návrhov.

82. Napokon, keďže článok 16 ods. 2 nariadenia č. 543/2008 sa nevzťahuje na postupy prehliadok mrazeného hydinového mäsa určeného na vývoz, právo na kontrolné analýzy stanovené v článku 16 ods. 5 sa obdobne neuplatní.

Návrh

83. Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy sa domnievam, že Súdny dvor by mal odpovedať na otázky, ktoré položil Tribunal administratif de Rennes (Správny súd v Rennes), takto:

— Predpísané limity obsahu vody v prílohe VI bode 7 nariadenia Komisie (ES) č. 543/2008 zo 16. júna 2008, ktorým sa zavádzajú podrobné pravidlá uplatňovania nariadenia Rady (ES) č. 1234/2007 o obchodných normách pre hydinové mäso, sú zlučiteľné s právom Únie.

— Mrazené a hlboko zmrazené kurčatá s obsahom vody presahujúcim predpísané limity stanovené v článku 15 ods. 1 nariadenia č. 543/2008 možno považovať za výrobky „primeranej a prijateľnej obchodnej kvality“ na základe toho, že hydinové mäso sa môže predávať na území Európskej únie „za normálnych podmienok“ na účely článku 28 ods. 1 nariadenia Komisie (ES) č. 612/2009 zo 7. júla 2009, ktorým sa ustanovujú spoločné podrobné pravidlá uplatňovania vývozných náhrad za poľnohospodárske výrobky, pokiaľ je označené v súlade s článkom 16 ods. 6 nariadenia č. 543/2008 a nevzťahujú sa naň osobitné opatrenia, ktoré najmä obmedzujú jeho obeh na území Únie alebo lokálne v rámci členského štátu alebo ktoré významne obmedzujú jeho výrobu, spracovanie alebo distribúciu.

— Členské štáty nemajú podľa nariadenia č. 543/2008 povinnosť prijať praktické opatrenia na určenie toho, či obsah vody v mrazených kurčatách určených na vývoz presahuje limitné hodnoty stanovené v prílohách VI a VII tohto nariadenia.

— Článok 16 ods. 2 a 5 nariadenia č. 543/2008 neupravuje postupy prehliadok mrazených kurčiat určených na vývoz. Relevantné ustanovenia sa nachádzajú v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 450/2008 z 23. apríla 2008, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Spoločenstva.